

Kamila Zelga*

UWARUNKOWANIA EKONOMII SPOŁECZNEJ -
WYBRANE ASPEKTY
CONDITIONS OF SOCIAL ECONOMY - SELECTED ASPECTS

Streszczenie: Tematyka ekonomii społecznej niezmiennie stanowi aktualne i klarowne zagadnienie, stanowiące zainteresowanie nie tylko wśród krajowej, ale i europejskiej polityki społecznej. Ekonomia społeczna jest skutecznym narzędziem aktywizacji społeczności lokalnych oraz walki z wykluczeniem społecznym, zwłaszcza dla regionów słabszych ekonomicznie, zagrożonych ubóstwem. Celem niniejszego artykułu jest ukazanie jej istoty, funkcji oraz najważniejszych podmiotów, które wpływają na zaspokojenie potrzeb grup podatnych na marginalizację społeczną. Wykazano, iż działania podejmowane w zakresie ekonomii społecznej stanowią próbę zespolenia gospodarowania z budowaniem więzi społecznych, których kluczowym celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego oraz socjalnego podmiotów indywidualnych danego społeczeństwa. Na potrzeby artykułu wykorzystano dostępną literaturę przedmiotu, strony internetowe oraz akty prawne, stanowiące podstawę do analizowanej tematyki. W pracy przywołano dane statystyczne, obrazujące liczbę podmiotów społecznych w 2015 roku, podkreślając tym samym rangę oraz perspektywę rozwoju opisywanego nurtu.

Słowa kluczowe: ekonomia społeczna, wykluczenie, społeczeństwo, podmioty
Received: 05.2017

Abstract. The subject of the social economy is invariably an up-to-date and clear issue, which is an interest not only in domestic but also in European social policy. Social economy is an effective tool for activating local communities and combating social exclusion, especially for economically weaker regions at risk of poverty. The purpose of this article is to show its essence, functions and the most important entities that influence the needs of groups susceptible to social marginalization. For the purposes of the article, available literature on the subject, websites and legal acts, which form the basis for the analyzed subject.

Key words: social economy, exclusion, society, entities
Accepted: 08.2017

---

* Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania / Instytut Prawa, Ekonomii i Administracji, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Wstęp

W dobie globalizacji oraz postępujących zmian społecznych, korygujących jakość życia społeczeństwa, coraz częściej mówi się o ekonomii społecznej, jej rozwoju oraz rosnącej potrzebie wdrażania jej idei.

Obecnie kwestia wykluczenia społecznego dotyka ponad 10 mln obywateli polskich, z czego w wieku produkcyjnym jest ponad połowa. Według danych GUSu, poniżej ustawowej linii ubóstwa znajduje się 19% społeczeństwa polskiego, wśród których znajdują się osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, osoby młode pochodzące ze środowisk patologicznych oraz młodzież przebywająca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych [Głąbicka 2009, 9]. Konsekwencją wykluczenia społecznego są zjawiska takie jak ubóstwo, bezrobocie, dyskryminacja, czy też niekorzystna sytuacja indywidualna. Należy więc zadać pytanie, w jaki sposób można pomóc powyższym grupom społecznym, aby mogli oni uniknąć skutków procesu wykluczenia społecznego?

Zasadne wydaje się, iż nadmienione grupy powinny stanowić zainteresowanie i obszar wsparcia ekonomii społecznej, co ma na celu poprawę dobrostanu i jakości życia wśród społeczeństwa polskiego.

Celem artykułu jest ukazanie istoty i znaczenia ekonomii społecznej oraz najważniejszych funkcji i zadań, które powinny być realizowane w tym zakresie przez władze samorządowe. Odwołano się również do podmiotów pomocy społecznej, odgrywających kluczową rolę w aktywizowaniu osób długotrwale pozostających bez pracy. Wywody oparto na analizie literatury przedmiotu, stron internetowych oraz podstawowych aktach prawnych, stanowiących regulację problematyki, będącej przedmiotem niniejszej pracy.

Pojęcie oraz istota ekonomii społecznej

Genealogia terminu „ekonomia” wywodzi się z języka greckiego i pochodzi od słów *oikos* – dom oraz *nomos* – prawo [Głąbicka 2009, 11]. Etymologicznie *oikonomikos*, czyli ekonomia, wskazywało na rozważania obejmujące prawa gospodarstwa domowego. W takim właśnie znaczeniu

użył tej nazwy Ksenofont w tytule rozprawy dotyczącej praw, które winny być przestrzegane w gospodarstwie domowym.

W miarę upływu czasu coraz częściej ze słowem „ekonomia” zaczęto konsolidować przymiotnik „polityczna”, co doprowadziło do upowszechnienia się dwuczłonowej nazwy: ekonomia polityczna [Głąbicka 2009, 11]. Nastąpiło to wraz z rozwojem doktryny merkantylizmu, a po raz pierwszy termin ten został użyty na początku XVII wieku przez A. Montchretien [Szopa 2007, 15]. Nadmienione określenie dotyczyło rozważań obejmujących normy bądź zasady zachowania, obowiązujące w zarządzaniu gospodarką państwa.

A. Smith, nieprzerwanie uważany za ojca ekonomii, zapoczątkował odmienne rozumienie tego pojęcia. Ekonomia polityczna uznana została przez niego w XVIII wieku jako nazwa nowej, samodzielnej dyscypliny naukowej, w ramach której prawa w gospodarce rozpatrywano jako przyczynowo- skutkowe o charakterze obiektywnym, natomiast olbrzymią rolę w jej spopularyzowaniu odegrali inni słynni ekonomiści, jak J.B. Say, D. Ricardo, T.R. Malthus, czy J.S. Mill [Szopa 2007, 15]. Z uwagi na silną krytykę zaczęły pojawiać się inne określenia, jak: „ekonomia narodowa”(w Niemczech) czy „katalaktyka” (w Anglii). Wśród kilku tych nowych propozycji znalazła się również nazwa „ekonomia społeczna”, zaproponowana przez J.B. Saja [Głąbicka 2009, 12].

Pojęcie ekonomii społecznej jest poglądem bardzo szerokim, dotyczącym wielu sfer życia społecznego. Jednakże można wskazać, iż kluczową wartością tejże idei jest wszelka działalność skoncentrowana wokół potrzeb społeczeństwa i jego obywateli. Oznacza to, iż dla jednostek ekonomii społecznej, obok celu gospodarczego niezwykle istotne znaczenia odgrywa misja społeczna.

Zdaniem socjologa J. Herbsta ekonomia społeczna to „obszar dobrowolnej, spontanicznej działalności, która podporządkowana jest w całości lub częściowo celom społecznym, realizowanym przez wykorzystanie instrumentów ekonomicznych” [2006; 6].

Natomiast W. Kwaśnickim w potocznym rozumieniu uznał, iż gospodarka społeczna zajmuje się aktywnością społeczną nieprzynależną rynkowi i państwu [2005; 11]. Nie chodzi zatem o ekonomię społeczną jako gałąź ekonomii – dyscyplinę naukową, ale o wyodrębniony ze względu na swą specyfi-

kę sektor gospodarki, w którym w sposób unikatowy kojarzona jest działalność gospodarcza z celami społecznymi [Rymsza 2005, 4]. Jak podkreśla nadmieniony autor, społeczna gospodarka radzi sobie z zaspokajaniem potrzeb, którym nie mogą sprostać inne sektory, a chodzi mianowicie o spójność społeczną i dbałość o kreowanie miejsc pracy, zachęcanie do inicjowania przedsiębiorczości, budowanie społeczeństwa pluralistycznego, demokratycznego i opartego na solidarności.

M. Boni definiuje ekonomię społeczną jako zbiór reguł, instytucji i narzędzi, dzięki którym różne grupy wykluczonych mogą przez pracę powracać w krwioobieg społeczny [Boni 2007, 47].

W postrzeganiu ekonomii społecznej znajdują się również fundamentalne wartości socjalne przysługujące człowiekowi, takie jak wolność, równość, godność oraz sprawiedliwość. Ponadto sformułowania wskazują na influencje ekonomii społecznej państwa w cztery obszary życia: pracę, dobrobyt, kulturę społeczną i ład.

Powszechnie rozumiana jest jako „działalność państwa, samorządów i organizacji pozarządowych, której celem jest poprawa położenia materialnego, asekuracja przed ryzykiem życiowym i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najuboższych”. Aktywność ta oznacza z jednej strony przewodzenie bieżących działań, a z drugiej- przeciwdziałanie powstawania zagrożeń społecznych za pomocą aktywizacji zawodowej grup odrzuconych na rynku pracy.

Ekonomia społeczna to specyficzna metoda działania, szczególny rodzaj ekonomii [Hausner, Kwiecińska, Pacut 2006, 5–6]. Jej podmioty prowadzą działalność gospodarczą, posługując się przy tym instrumentami ekonomicznymi, podejmując ryzyko gospodarcze oraz zmierzając tym samym do rentowności. Z drugiej jednak strony nie kierują się zyskiem, ale wyznaczają precyzyjnie określone cele społeczne. To właśnie poczucie misji i sprawiedliwości społecznej, działanie na rzecz członków, beneficjentów i klientów są przejawami ich aktywności.

Warto nadmienić, iż ekonomię społeczną od klasycznego biznesu odróżnia przede wszystkim to, iż jej podmioty nie są nastawione na zysk, lecz na realizację celów społecznych, wśród których najważniejsze jest zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Warto również wziąć pod uwagę, iż nie są

one kontrolowane przez administrację publiczną, a tym samym nie oferują dóbr i usług publicznych dostępnych dla wszystkich, lecz jedynie dla tych, które przynoszą korzyści określonej grupie beneficjentów.

Funkcje i zadania ekonomii społecznej

Nadrzędną funkcją ekonomii społecznej niezmiennie stanowi przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Przy czym za grupy zagrożone tym zjawiskiem, podmioty ekonomii społecznej uznają w szczególności: długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych i izolowanych [Hausner 2008, 12]. Aktywizując ich i włączając do gospodarki rynkowej, przyczyniają się do zwiększenia spójności społecznej, podejmują to w obszarach marginalizacji, którym nie podoła administracja publiczna.

Należy jednak podkreślić, iż ekonomia społeczna spełnia szereg dodatkowych funkcji prorozwojowych, a mianowicie [Hausner 2008, 12]:

- tworzy materialną bazę dla działania organizacji obywatelskich,
- promuje alternatywne formy kredytowania,
- wzmacnia kapitał społeczny,
- służy regeneracji lokalnej przestrzeni publicznej,
- sprzyja urzeczywistnieniu idei obywatelskości,
- ułatwia reformowanie sektora usług publicznych.

Wśród najważniejszych celów do realizacji przez ekonomię społeczną, K. Głąbicka przypisuje [Głąbicka 2009, 16]:

- zwalczanie zakłóceń w procesie dystrybucji,
- wspieranie kreowania dobra wspólnego,
- zabezpieczenie trwałego osiągnięcia celów społecznych,
- integracja grup społecznych w społeczeństwie jako całości,
- wspieranie wolności i godności ludzi pracy,
- zapobieganie i łagodzenie zaburzeń i konfliktów w przebiegu procesów społecznych,
- poprawa warunków pracy i życia ludności,
- eliminowanie źródeł powstawania i przeciwdziałania przejawom patologii społecznej

- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i ładu społecznego.

Jak wynika z powyższego, funkcje ekonomii społecznej postrzegane są zarówno z perspektywy polityki zatrudnienia, polityki społecznej, integracji społecznej, procesu demokratyzacji, jak i zmiany społecznej [Sałustowicz, Guzowska 2006, 24].

Trzeci sektor powinien koncentrować się w głównej mierze na kreowaniu miejsc pracy dla osób społecznie wykluczonych. Natomiast rolą organizacji pozarządowych jest ingerencja w tworzenie miejsc pracy odpowiadających możliwościom i potrzebom określonych grup beneficjentów, oferując zatrudnienie socjalne w przedsiębiorstwach społecznych, subsydiowane i wspomagane, a także staże i praktyki [Sałustowicz, Guzowska 2006, 25]. Miejsca pracy w obszarze lokalnej ekonomii tworzone są w zakładach produkcyjnych i usługowych dla potrzeb miejscowej ludności, do czego niezbędne jest przeprowadzenie szkoleń oraz poradnictwo zawodowe.

Ekonomia społeczna jest także producentem kapitału społecznego, którego efektem funkcjonowania są więzi społeczne i rosnące zaufanie społeczne. Dzięki temu zwiększa się sprawność społeczeństwa ułatwiając skoordynowane działanie [Sałustowicz, Guzowska 2006, 27]. To także korzyści, jakie jednostka czerpie z bycia członkiem sieci społecznych, do których zaliczyć można lepszy dostęp do informacji, poparcie społeczne, rozwój kontaktów czy współpraca i wzajemność. Bez wątplenia sprzyja to integracji społecznej.

Opisywana ideologia to z jednej strony zarządzanie przedsiębiorstwem, z drugiej wspieranie osobników często stanowiących margines obecnego rynku pracy, czyli jednostek społecznych o niskich kwalifikacjach i bez motywacji do pracy, z uszczerbkiem na zdrowiu lub uwikłanymi w problemy społeczne. Oparta na solidarności, partycypacji i samorządności odgrywa kluczową rolę w społecznym rozwoju lokalnym. Pozwala wykorzystywać zasoby ludzkie w sposób komplementarny do sektora prywatnego i publicznego, a także zapobiega wykluczeniu społecznemu i łagodzi napięcia społeczne, jednocześnie wspomagając proces budowania społeczeństwa obywatelskiego [Głąbicka 2009, 21]. Te zadania są wkomponowane w role przypisane pracownikom socjalnym, przed którymi stoi wyzwanie polegające na ich sprostaniu.

Podmioty ekonomii społecznej i system ich wsparcia

Podmioty ekonomii społecznej to jednostki organizacyjne, które w swoim zakresie kompetencji mają na celu aktywizację zawodową osób i grup wykluczonych społecznie. Ich rolą jest podporządkowanie życia społecznego oraz tworzenie osłon socjalnych na poziomie ekonomicznych możliwości budżetu państwa w zasobach istniejących funduszy celowych [Głąbicka 2009, 75]. Funkcje te realizuje samorząd terytorialny za pośrednictwem jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Ich zadaniem jest także wyrównywanie szans życiowych według zasady konstytucyjnej sprawiedliwości.

Natomiast druga grupa podmiotów ekonomii społecznej to organizacje pozarządowe, które gruntownie uzupełniają działania podmiotów państwowych na rzecz jednostek i grup najuboższych ekonomicznie.

Rolą podmiotu ekonomii społecznej jest działalność na rzecz ludzi (członków, podopiecznych), natomiast zysk jest wartością poboczną. Zajmuje się działalnością różnorodnych podmiotów- zarówno tradycyjnych *non-profit*, takich jak stowarzyszenia i fundacje, spółdzielnie oraz organizacje wspólnotowe, jak również nowych podmiotów gospodarczych o celach społecznych, jakimi są przedsiębiorstwa społeczne lub spółdzielnie socjalne [Wygnański, Grączak 2006, 19]. Niezwykle istotne jest doprecyzowanie jej działalności na rzecz człowieka lub grup społecznych, której wartością nadrzędną i głównym celem jest realizacja zadań społecznych, a nie maksymalizacja zysku.

Podmioty ekonomii społecznej nastawione są na zaspokojenie tych potrzeb, których nie są w stanie zrealizować inne sektory. Wśród nich warto wymienić [Hausner 2007, 2].

- spójność społeczną i dbałość o tworzenie miejsc pracy,
- zachęcanie do przedsiębiorczości,
- budowanie społeczeństwa pluralistycznego, demokratycznego i opartego na solidarności.

Podmioty ekonomii społecznej pełnią następujące funkcje [Gosk 2006, 4].

- usługodawcy rynku pracy- poprzez szkolenia, poradnictwo i pośrednictwo zawodowe;
- pracodawcy- tworzenie miejsc pracy dedykowanych grupom wykluczonym;
- rzecznika- występowanie w imieniu grup wykluczonych.

Institucje ekonomii społecznej są podmiotami gospodarczymi i społecznymi działającymi we wszystkich sektorach. Podmioty te mogą odgrywać w najbliższej przyszłości istotną rolę w polityce społecznej poprzez dostarczanie określonym grupom socjalnym usług społecznych, związanych z aktywizacją zawodową i integracją społeczną [Gosk 2006, 4].

Wśród najważniejszych z instytucji ekonomii społecznej wyróżnia się:

1. Przedsiębiorstwo społeczne.

Należy do instytucji *non-profit* mający na celu przeciwdziałanie ekskluzji społecznej oraz reintegracji społeczno-zawodowej grup niesamowystarczalnych ekonomicznie i społecznie oraz miejscach ich socjalizacji, a także podmioty służące rewitalizacji regionów peryferyjnych [Wygnański, Grączak 2006, 20]. Przedsiębiorstwa o orientacji społecznej to prywatne instytucje *non-profit*, świadczące usługi socjalne i inne, na rzecz szerszych społeczności zarówno w tradycyjnych obszarach, jak i odpowiadają na popyt na nowe usługi, m.in. kursy ochrony obiektów, przywarsztatowe szkolenia zawodowe, kształcenie i doksztalcanie osób od nowych zawodów i umiejętności [Ekonomia społeczna, (<http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/602974>)].

Nadmienione organizacje wyróżnia zdolność do poszukiwania innowacyjnych i dynamicznych rozwiązań wobec problemów bezrobocia i wykluczenia społecznego oraz przyczynianie się do takiego typu rozwoju ekonomicznego, który wzmacnia spójność społeczna, stanowiącą jeden z kluczowych wymiarów zrównoważonego rozwoju.

2. Spółdzielnie socjalne.

Spółdzielnia jest autonomicznym zrzeszeniem osób, które zjednoczyły się dobrowolnie w celu zaspokojenia swoich wspólnych aspiracji oraz potrzeb ekonomicznych, społecznych i kulturowych za pomocą współposiadania i demokratycznie kontrolowanego przedsiębiorstwa.

W rozumieniu prawa cywilnego spółdzielnia jest osobą prawną, co oznacza, iż może być podmiotem praw i obowiązków. Wedle ustawy o spółdzielniach socjalnych, mogą je założyć osoby bezrobotne, bezdomni realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, osoby niepełnosprawne, chorzy psychicznie czy zwalniani z zakładów karnych [Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006].

Liczba założycieli spółdzielni socjalnej nie może być mniejsza niż pięć osób, a w sumie nie może liczyć więcej niż pięćdziesiąt członków [Głąbicka 2009, 76]. Natomiast przedmiotem działalności spółdzielni socjalnej jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę jej członków [art. 2 ustawy o spółdzielniach socjalnych].

3. Stowarzyszenie.

Prawo o stowarzyszeniach definiuje je jako dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezarobkowych [Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r.].

Stowarzyszenia prowadzą działalność gospodarczą, jednakże dochód z tej działalności powinien służyć wyłącznie realizacji celów statutowych. Stowarzyszenia można podzielić na: zwykłe, zarejestrowane, kluby sportowe [Głąbicka 2009, 97].

4. Fundacje.

Stanowią formę prawną organizacji pozarządowej, której istotną podbudową jest kapitał przeznaczony na określony cel oraz statut zawierający reguły dysponowania tym kapitałem. Jej cechą charakterystyczną jest niedochodowość celu, dla którego została ona ustanowiona [Głąbicka, 2009, 98]. Oznacza to konieczność przeznaczenia wszelkich dochodów uzyskiwanych przez fundację na osiągnięcie tego dążenia. Fundacji przysługuje status organizacji społecznej.

5. Organizacje gospodarcze.

Organizacje gospodarcze są bezpośrednimi spadkobiercami tradycyjnych form samoorganizacji wokół interesów ekonomicznych, w postaci cechów, izb gospodarczych czy organizacji zawodowych [Herbst 2006, 9]. Takich organizacji funkcjonuje w Polsce obecnie ok. 5,5 tys. Do polskich organizacji gospodarczych należy zaliczyć m.in. Business Centre Club, Izby Przemysłowo-Handlowe, Cechy Rzemiosł Różnych [Głąbicka 2009, 101].

Powyżej przytoczono tylko niektóre, a zarazem najważniejsze z jednostek ekonomii społecznej.

Warto powołać się jednak na dane statystyczne, wykazujące istotne znaczenie podmiotów ekonomii społecznej w życiu polskiego społeczeństwa. Jak podaje rejestr REGON, w Polsce w grudniu 2015 roku zarejestrowano około 20 tysięcy fundacji i 106 tysięcy stowarzyszeń [Liczba NGO w Polsce, [<http://fakty.ngo.pl/liczba-ngo>]]. Jak wskazują dane, liczba stowarzyszeń pięciokrotnie przewyższa liczbę fundacji, jednak proporcja między tymi formami prawnymi zmienia się na korzyść wzrostu wolumenu stowarzyszeń.

Należy podkreślić, iż nie wszystkie zarejestrowane w Polsce organizacje (obecnie 126 tysięcy) prowadzą własną działalność. Stowarzyszenie Klon/Jawor na podstawie wyników badań „Kondycja sektora organizacji pozarządowych” szacuje, iż około 70% będących w rejestrze organizacji faktycznie prowadzi swoją działalność, natomiast pozostałe ją zawiesiły bądź zakończyły, nie dokonując jednak procedury wyrejestrowania [Adamiak, Charycka, Gumkowska 2015, 27]. Z tego też względu, w Polsce aktywnie działa około 100 tysięcy stowarzyszeń i fundacji.

Liczba zarejestrowanych stowarzyszeń i fundacji różni się w zależności od regionu Polski – zdecydowanie najwięcej jest ich na Mazowszu (ponad 20 tysięcy), w tym połowa w samej Warszawie. Z kolei po ponad 10 tysięcy organizacji jest zarejestrowanych w Wielkopolsce, Małopolsce, na Śląsku oraz na Dolnym Śląsku [Liczba NGO w Polsce, [<http://fakty.ngo.pl/liczba-ngo>]]. Zdecydowanie najmniej organizacji jest w województwie opolskim, lubuskim, podlaskim i świętokrzyskim – po około 3-4 tysiące [Liczba NGO w Polsce, [<http://fakty.ngo.pl/liczba-ngo>]].

Mając na uwadze liczebność sektora pozarządowego bierze się pod uwagę tylko stowarzyszenia i fundacje, czyli stosowana jest tzw. wąska definicja sektora ekonomii społecznej. Warto jednak wiedzieć, iż w Polsce istnieje około 50 tys. innych podmiotów, które nie mieszczą się w nadmienionych ramach, choć działają w szeroko rozumianej sferze społecznej. Są to m.in. koła łowieckie, związki zawodowe, spółdzielnie socjalne, organizacje pracodawców, koła gospodyń wiejskich, kółka rolnicze, cechy rzemieślnicze, instytucje kościelne, partie polityczne [Liczba NGO w Polsce, [<http://fakty.ngo.pl/liczba-ngo>]].

Wszystkim tym formom przyświeca jeden cel, jakim jest misja społeczna oraz poprawa dobrobytu osób wykluczonych społecznie, co wpływa na ogólny dobrostan kraju. Ideą ekonomii społecznej jest więc zaspokajanie potrzeb tych grup społecznych, których z różnych powodów nie jest w stanie spełnić państwo lub inne podmioty gospodarcze.

Podsumowanie

Polska ekonomia społeczna wraz z początkiem XXI wieku doświadcza intensywnego rozwoju, którego podstawą jest sprzyjająca polityka rządu. Niewątpliwym wpływem na jej odrodzenie mają pracownicy socjalni, organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe, czy też instytucje rynku pracy [Głąbicka 2009, 167]. Ekonomia społeczna stwarza możliwości zwalczania bezrobocia i ubóstwa poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, co przyczyni się do spójności społeczno-gospodarczej i pomoże ograniczyć tę dotkliwą kwestię społeczną.

Ukazana istota ekonomii społecznej oraz jej funkcje i zadania przemawiają za rangą nadmienionego kierunku ekonomiczno-społecznego w dzisiejszym środowisku. Podmioty społeczne niewątpliwie przekładają się na zmniejszanie się stopy bezrobocia, rozmiarów patologii społecznych i przedsiębiorczości, skali ubóstwa oraz do ograniczenia świadczeniobiorców pomocy społecznej i wydatków z budżetu państwa na cele społeczne.

Działania podejmowane w obszarze ekonomii społecznej mogą być próbą połączenia gospodarowania z budowaniem więzi społecznych, których zasadniczym celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa ekonomicznego oraz socjalnego podmiotów indywidualnych [Korzyści ekonomii społecznej, [<https://robertprzygoda.pl/korzysci-ekonomii-spoecznej/>]].

Przedstawione dane statystyczne wskazują na rozwój ekonomii społecznej, która w dłuższej perspektywie może przyczynić się do decentralizacji kapitału i władzy na świecie, co może prowadzić do zaburzenia obecnego porządku ekonomicznego i wprowadzenia większej autonomii dla jednostek kosztem dużych korporacji.

Bibliografia

- Adamiak P., Charycka B., Gumkowska M., *Kondycja sektora organizacji pozarządowych. Raport z badań 2015*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2015, s. 27.
- Boni M., *Konteksty ekonomii społecznej* [w:] pod red. J. Staręgi- Piasek, *Ekonomia społeczna. Perspektywa rynku pracy i pomocy społecznej*, Warszawa 2007, s. 47.
- Głąbicka K., *Ekonomia społeczna. Podmioty i instrumenty*, Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej, Warszawa 2009, s. 9-168.
- Gosk I., *Ekonomia społeczna jako aktor rynku pracy*, Warszawa 2006, s. 4.
- Hausner J., *Ekonomia społeczna jako kategoria rozwoju*, Kraków 2007, s. 2.
- Hausner J., *Ekonomia społeczna a rozwój*, MSAP UEK, Kraków 2008, s. 11-12.
- Hausner J., Kwiecińska D., Pacut A., Europejski model społeczny, „*Nowe Życie Gospodarcze*”, nr 11, 2006, s. 5-6.
- Herbst J., *Geografia polskiej ekonomii społecznej*, Warszawa 2006, s. 6.
- Kwaśnicki W., *Gospodarka społeczna z perspektywy ekonomii liberalnej*, „*Trzeci Sektor*”, nr 2, 2005, s. 11.
- Rymsza M., *Stara i nowa ekonomia społeczna. Polska na tle doświadczeń europejskich*, „*Trzeci Sektor*”, nr 2, 2005, s. 4.
- Sałustowicz P., Guzowska H., *Ekonomia społeczna a bezradność społeczna*, Warszawa 2006, s. 24-27.
- Szopa B., *Ekonomia społeczna z perspektywy ekonomii tradycyjnej*, „*Ekonomia społeczna*” nr 1, Kraków 2017, s. 15-21.
- Wygnański P., Frączak P., *Ekonomia społeczna w Polsce- definicje, zastosowania, wątpliwości*, Warszawa 2006, s. 19.
- <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/602974> [data dostępu 12.02.2018].
- <http://fakty.ngo.pl/liczba-ngo> [data dostępu 15.02.2018].
- <https://robertprzygoda.pl/korzysci-ekonomii-spoecznej/> [data dostępu 02.03.2018].
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006r. o spółdzielniach socjalnych, Dz.U., art. 4, poz. 1001, 1143, 776 ze zm.

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989r. prawo o stowarzyszeniach, Dz.U., art. 2, ust. 1, poz. 104 ze zm.